

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

“ _____ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна робота на підприємстві

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ бакалавр _____
(бакалавр, спеціаліст, магістр)

Напрямок підготовки (спеціальність) _____
6.231 Соціальна робота _____
(шифр та назва напрямку підготовки (із зазначенням за необхідності фахового спрямування) або шифр та назва спеціальності)

Форма навчання _____ денна _____
(денна, заочна, вечірня)

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова, за вибором ВНЗ, за вибором студента)

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит.	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин				Форма контролю ісп. (д/зал.)
		Всього	Лекції	Практичні і (семінарські)	Лабораторні	Всього	тому числі			
							ІРС під керівн. викладача	Інд. завдання. вид / обсяг	Самостійне опрацювання матеріалу	
3	150/5	48	32	16	-	102	-	-	102	д/зал.

Розробник: _____ Опанасюк В. В., к. політ. н., доц. _____
(вказати авторів, їх наукові ступені та посади)

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № _____ від _____ 2017 р.

Суми – 2017 р.

МЕТА

Мета викладання дисципліни – формування системних знань про сутність соціальної політики на виробництві та у сфері послуг, методи та форми проведення соціальної роботи на підприємстві з врахуванням українського та світового досвіду.

Студент повинен

знати:

- основні поняття соціальної політики, соціального партнерства, соціальної відповідальності підприємства перед працівниками та їх сім'ями;
- основні напрями соціальної діяльності підприємств;
- морально-етичні, правові та фінансові аспекти соціальної діяльності підприємств в Україні;
- кращі вітчизняні та зарубіжні практики організації соціальної роботи на підприємствах

вміти:

- аналізувати основні соціальні проблеми, що існують на підприємстві;
- розробляти програми соціального розвитку підприємства та його структурних підрозділів, окремих напрямів соціальної роботи, колективні договори,
- використовувати основні методи планування соціального розвитку підприємства;
- вирішувати соціальні проблеми та здійснювати соціальний захист працівників підприємства

Дисципліна “Соціальна робота на підприємстві” опирається на такі навчальні дисципліни: історія та теорія соціальної роботи, система організації соціальних служб, права людини та правові основи соціальної роботи, економічні основи соціальної роботи, технології соціальної роботи, соціальна психологія та основи кризових ситуацій, соціальна політика

ПРОГРАМА

ТЕМА 1. Підприємство як суб'єкт соціальних відносин

1. Поняття соціальних відносин, соціального розвитку підприємства.
2. Види підприємств як суб'єктів соціально-економічних відносин.
3. Внутрішнє та зовнішнє соціальне середовище розвитку підприємства.
4. Соціальна відповідальність підприємства.

ТЕМА 2. Поняття, зміст і фінансове забезпечення соціальної роботи на підприємстві

1. Поняття та основні напрями соціальної роботи на підприємстві.
2. Функції та посадові обов'язки спеціалістів із соціальної роботи на підприємстві.
3. Фінансування соціальної роботи на підприємстві. Взаємозв'язок економічного та соціального розвитку підприємства.

ТЕМА 3. Служба соціального розвитку на підприємстві

1. Значення, завдання і функції соціологічної служби трудової організації.
2. Соціальні норми і нормативи та їх використання в соціальних технологіях.

3. Види і характеристика соціологічних досліджень, що проводяться соціологічними службами.
4. Особливості та ефективність роботи соціологічних служб.

ТЕМА 4. Соціальна політика підприємства

1. Поняття соціальної політики підприємства. Вплив соціальної політики держави на соціальну політику підприємства.
2. Програма та план соціального розвитку підприємства.
3. Практики реалізації корпоративної соціальної політики (на прикладі підприємств України та країн зарубіжжя за вибором студента).

ТЕМА 5. Соціальний ресурс підприємства та соціальні умови трудової діяльності

1. Поняття соціального ресурсу, його внутрішні та зовнішні елементи.
2. Соціальний ресурс як об'єкт соціальної політики на підприємстві.
3. Умови праці на підприємстві.
4. Охорона праці на підприємстві. Травматизм і шляхи його подолання.

ТЕМА 6. Кадрова політика на підприємстві

1. Планування та регулювання зайнятості на підприємстві.
2. Кадрова політика щодо осіб із особливими потребами.
3. Процедури найму та відбору кадрів.
4. Маркетинг персоналу.
5. Правові механізми вивільнення працівників.

ТЕМА 7. Розвиток персоналу підприємства

1. Трудова адаптація.
2. Основні елементи якості трудового потенціалу працівників підприємства.
3. Оцінка трудової діяльності (атестація) та результатів праці (оплата праці).
4. Організація системи навчання на підприємстві. Підвищення кваліфікації.
5. Управління трудовою кар'єрою на підприємстві.

ТЕМА 8. Мотивація трудової діяльності

1. Поняття мотивації трудової діяльності.
2. Стимулювання праці.
3. Соціальний пакет підприємства.
4. Пільги для працівників підприємства.

ТЕМА 9. Правові основи соціальної роботи на підприємстві

1. Міжнародні організації та їх роль у формуванні міжнародного трудового законодавства. Діяльність Міжнародної організації праці (МОП).
2. Державна нормативно-правова база регулювання соціальної роботи підприємств в Україні.
3. Внутрішньоорганізаційні нормативні акти регулювання соціальної роботи на підприємстві.

ТЕМА 10. Корпоративна культура та її роль у соціальному розвитку підприємства

1. Поняття, структура і зміст корпоративної культури.

2. Функції корпоративної культури. Вплив корпоративної культури на окремих працівників і підприємство в цілому.
3. Корпоративна соціальна політика та корпоративна культура.
4. Методи та механізми формування корпоративної культури. Підвищення рівня прихильності працівників до організації.

ТЕМА 11. Соціальний контроль на підприємстві

1. Поняття соціального контролю.
2. Типи та види соціального контролю.
3. Функції соціального контролю на підприємстві.
4. Соціальний контроль і корпоративна культура.

ТЕМА 12. Соціальне партнерство на підприємстві

1. Поняття, мета та задачі соціального партнерства.
2. Форми та принципи соціального партнерства.
3. Суб'єкти та механізм соціального партнерства на підприємстві. Колективний договір і його зміст.
4. Нормативно-правове забезпечення соціального партнерства в Україні.

ТЕМА 13. Український та світовий досвід соціальної роботи на підприємствах

1. Досвід соціальної роботи на японських підприємствах.
2. Організація соціальної роботи на підприємствах США.
3. Досвід соціальної роботи на підприємствах країн Західної та Центрально-Східної Європи.
4. Соціальна робота на підприємствах Росії та інших країн СНД. Патерналізм і колективізм у трудовому колективі.
5. Традиційні та інноваційні підходи до соціальної роботи на підприємствах України.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Т е м а	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні (семінарські) заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (у тому числі ІРС), годин	Інди від. завданн я, годи н
Семестр 3						
1-й модульний цикл дисципліни						
Тема 1. Підприємство як суб'єкт соціальних відносин	12	4	2	-	6	-
Тема 2. Поняття, зміст і фінансове забезпечення соціальної роботи на підприємстві	12	4	-	-	6	-
Тема 3. Служба соціального розвитку на підприємстві	12	2	2	-	8	-
Тема 4. Соціальна політика підприємства	12	2	2	-	6	-
Тема 5. Соціальний ресурс підприємства та соціальні умови трудової діяльності	13	2	2	-	9	-

Тема 6 . Кадрова політика на підприємстві	14	2		-	-10	-
Всього по модульному циклу	75	16	8	-	51	-
2-й модульний цикл дисципліни						
Тема 7 . Розвиток персоналу підприємства	8	2	2	-	4	-
Тема 8 . Мотивація трудової діяльності	10	2	2	-	6	-
Тема 9 . Правові основи соціальної роботи на підприємстві	10	2	-	-	8	-
Тема 10 . Корпоративна культура та її роль у соціальному розвитку підприємства	10	2	2	-	6	-
Тема 11 . Соціальний контроль на підприємстві	8	2	-	-	8	-
Тема 12 . Соціальне партнерство на підприємстві	11	2	2	-	6	-
Тема 13 . Український та світовий досвід соціальної роботи на підприємствах	10	2		-	8	-
Контрольний захід за модульний цикл: тестовий контроль	12	2	-	-	10	-
Всього по модульному циклу	75	16	8	-	51	-
Всього з навчальної дисципліни	150	32	16	-	102	-

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

1. Підприємство як суб'єкт соціальних відносин – 2 год.
2. Служба соціального розвитку на підприємстві – 2 год.
3. Соціальна політика підприємства – 2 год.
4. Соціальний ресурс підприємства та соціальні умови трудової діяльності – 2 год.
5. Кадрова політика на підприємстві – 2 год.
6. Розвиток персоналу підприємства – 2 год.
7. Мотивація трудової діяльності – 2 год.
8. Корпоративна культура та її роль у соціальному розвитку підприємства – 2 год.
9. Соціальне партнерство на підприємстві – 2 год.
10. Український та світовий досвід соціальної роботи на підприємствах – 2 год.

ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ

Не передбачені.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачені.

А. Завдання для самостійної роботи, передбачені навчальним планом

Теми рефератів

1. Соціальна політика підприємства.
2. Побудова соціального партнерства на підприємстві.
3. Шляхи підвищення ефективності соціальної роботи на підприємстві.
4. Особливості організації соціальної роботи з молодими сім'ями на підприємстві.
5. Планування та організація соціальної роботи з молоддю на підприємстві.
6. Значення та роль соціальної служби в процесі трудової адаптації на підприємстві.
7. Методи діагностики потреб працюючих пенсіонерів на виробництві.
8. Розвиток соціального капіталу на підприємстві: діагностика потреб і планування роботи.
9. Формування і розвиток системи соціального захисту на підприємстві соціальної сфери.
10. Корпоративний соціальний захист на підприємстві сфери послуг.
11. Роль і функції профспілкової організації на виробничому підприємстві.
12. Розвиток корпоративного соціального ресурсу: фактори та шляхи оптимізації.
13. Соціальне середовище розвитку підприємства.
14. Мотиваційний механізм соціального розвитку підприємства.
15. Оплата праці на підприємстві: український і зарубіжний досвід регулювання.
16. Соціальні послуги на підприємстві.
17. Соціальний пакет як інструмент рекрутування персоналу та регулювання трудових відносин в умовах модернізації.
18. Захист трудових прав працівників підприємства.
19. Програма пільг для працівників (на прикладі підприємств Сумської області).
20. Організаційна культура на підприємстві: зовнішні та внутрішні аспекти.
21. Соціальна відповідальність підприємства перед працівниками та територіальною громадою.
22. Соціально орієнтоване підприємство: сутність, функції, значення.
23. Інноваційні методи інкорпорації потреб працівників у корпоративну стратегію: соціальний аудит на підприємстві.
24. Розвиток соціальної інфраструктури підприємства.
25. Забезпечення прав людей із особливими потребами на підприємстві.
26. Пенсійні програми підприємств.
27. Джерела фінансування соціальних потреб працівників підприємства.
28. Основні напрямки соціальної політики підприємства.
29. Допомога сім'ям і турбота про дітей працівників підприємства.
30. Розподіл відповідальності за розвиток окремих елементів якості трудового потенціалу між роботодавцем і працівником (на прикладі підприємств Сумщини).

Б. Навчальний проект

Не передбачений

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції: проблемні лекції; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій.

Практичні заняття: презентація авторських соціальних проектів, презентація кращих вітчизняних та зарубіжних практик, конференції, семінари, ділові ігри, мозковий штурм та ін.

Лабораторні роботи: не передбачені

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, письмові самостійні роботи поточного контролю.

Підсумковий контроль: підсумковий письмовий тест.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРА

А. Основна навчальна література

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
1.	Управление социальным развитием организации / Н. Л. Захаров, А. Л. Кузнецов. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 263 с. – (Серия “Высшее образование”).	Підручник (основний)	на електронних носіях інформації
2.	Управление человеческими ресурсами в неустойчивых деловых организациях / О. А. Новаковская, Н. Г. Солодова, С. Ф. Зубарев и др. ; под общ. ред. О. А. Новаковской. – Улан-Удэ : ВСГТУ, 2007. – 536 с.	Навч. посібник (основний)	на електронних носіях інформації

Б. Додаткова рекомендована література

1. Башмаков В. И. Управление социальным развитием персонала / В. И. Башмаков, Е. В. Тихонова. – М.: Академия, 2012. – 238 с.
2. Васильев В. В. Социальная работа на предприятии [Текст] : навч. посіб. / Володимир Васильевич Васильев. – К. : Слово, 2011. – 424 с.
3. Веселова Н. Ю. Тенденции развития социальной политики на предприятии / Н. Ю. Веселова, С. М. Саввиди // Представительная власть – XXI век. – 2011. – № 5/6. – С.57-61.
4. Еремеева Т. С. Социальный аудит как технология социальной работы с работниками на предприятии (на примере МП “ГСТК”) / Т. С. Еремеева, И. С. Попов // Основные парадигмы современного социально-гуманитарного знания : материалы заочной межрегиональной научно-практической конференции / отв. ред. Т. С. Еремеева. – Благовещенск, 2013. – С. 176-181.
5. Журавлев П. В. Мировой опыт в управлении персоналом. Обзор зарубежных источников [Электронный ресурс] / П. В. Журавлев. – Режим доступа : <http://exsolver.narod.ru/Books/Management/IterManPers/index.html>.
6. Калюгина С. Н. Концептуальные основы разработки и реализации социальной стратегии промышленного предприятия / С. Н. Калюгина. – М. : Директ-Медиа, 2014. – 267 с.
7. Мустаева, Ф.А. Социальная работа на предприятии : учеб. пособие / Ф. А. Мустаева, О. Г. Чеснова. – Магнитогорск : Магнитогор. гос. ун-т, 2003. – 79 с.

8. Непомнящий Е. Г. Планирование на предприятии [Электронный ресурс] / Е. Г. Непомнящий. – Таганрог : ТИУиЭ, 2011. – Режим доступа : http://www.aup.ru/books/m235/6_1.htm.
9. Оксина К. Э. Управление персоналом : теория и практика. Управление социальным развитием и социальная работа с персоналом организации / К. Э. Оксина, Е. В. Розина ; под. ред. А. Я. Кибанова. – М. : Проспект, 2014 – 74 с.
10. Олейник Е. В. Социальная работа на предприятии / Е. В. Олейник. – Магнитогорск, 2006. – 17 с.
11. Перекрестов Д. Г. Корпоративная социальная ответственность : вопросы теории и практики [Электронный ресурс] / Перекрестов Д. Г., Поварич И. П., Шабашев В. А. – М. : Академия естествознания, 2011. – Режим доступа : <http://www.rae.ru/monographs/139>
12. Соколова В. Ф. Концептуальные основы социальной работы на промышленном предприятии / В. Ф. Соколова // Социальная политика и социология. – 2004. – № 4. – С. 69-82.
13. Социальная корпоративная политика: проблемы, опыт, перспективы / под общ. ред. Н. А. Волгина, В. К. Егорова. – М.: Дашков и К, 2004.
14. Социальное партнерство и социальная защита работников / Л. С. Морозова и др. – М. : Альфа-М ; ИНФРА-М, 2013. – 271 с.
15. Социальное развитие предприятий / под общ. ред. Н. А. Волгина, А. Н. Аверина. – М. : КНОРУС, 2006. – 544 с.
16. Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности / под ред. П. Д. Павленка. – М.: Дашков и К°, 2006. - 594 с.
17. Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности / О. А. Аникеева, О. С. Бухтерева, Ю. С. Ерохин и др. – М. : ИНФРА-М, 2013. – 377 с.
18. Управление социальным развитием организации : учебно-метод. комплекс / составит. : Л. А. Тихонова. – М. : ИТЛП, 2012. – 256 с.
19. Энциклопедия социальной работы : в 3 т. / пер. с англ. – М., 1993-1994.
20. Якушев А. В. Социальная защита. Социальная работа / А. В. Якушев. – М. : А-Приор, 2010. – 144 с.

Розробник програми _____

В. В. Опанасюк

Завідувач кафедри _____

Н. Д. Світайло

РЕГЛАМЕНТ
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Соціальна робота на підприємстві

1. **Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150 год. (5 кредитів); лекції – 32 год.; практичні заняття – 16 год., пмк.
2. **Організація навчального процесу:** семестрів викладання –1; модульний цикл – 2.
3. **Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

- а) робота на аудиторних заняттях: 8 пр. × 5 балів = 40 балів;
- б) тестовий контроль знань – 20 балів;
- в) волонтерство - 10 балів;
- г) виконання пмк – 10 балів; відвідування занять (практики та лекції) – 12 балів;
- д) д/з – 8 балів.

Оцінювання здійснюється за рейтинговою технологією.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання незадовільних оцінок з модульних контролів здійснюється не пізніше двох тижнів наступного модульного циклу, як правило, одноразово; при виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи і незадовільній підсумковій оцінці з модульного циклу рейтингові бали студентів нараховуються; при позитивній оцінці за модульний цикл і виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи підвищення рейтингового балу шляхом перескладання будь-якої складової навчальної роботи не здійснюється.

4. **Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента та умови допуску (недопуску) студента до підсумкового контролю:**

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою оцінювання та європейською шкалою оцінювання ECTS відповідно до накопичених рейтингових балів визначається із таких співвідношень:

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
		диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “FX” студент має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії).

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “F” студент не допускається до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрухування (крім випадків продовження деканатом ліквідації академічної заборгованості за наявності документально підтверджених поважних причин неуспішності студента).

Провідний викладач

навчальної дисципліни _____ Король С.М.
(підпис)

Завідувач кафедри

_____ Світайло Н.Д.
(підпис)

“ ___ ” _____ 2017 р.